

Protokoll från Skandion Forum i Örebro, 2013-04-11/12

Inledning

Bengt Johansson, Britt-Inger Rehn och Leif Karlsson hälsar alla välkomna

Klassiska protonindikationer i svenskt perspektiv.

Petra Witt-Nyström, Uppsala

Första patienten behandlades 1957. Från 1989 har man regelbundna behandlingar. Det har sammanlagt behandlat ca 1200 patienter. I dag har behandlar man 6-8 patienter per dag. Man har tillgång till stråle 35 veckor per år. Patienterna behandlas liggande eller sittande. Det är en fast protonstråle med energin 180 MeV, vilket motsvarar ett djup på ca 20cm. Patienterna kommer ifrån Uppsala regionen (34%), övriga landet (55%) och utlandet (11%). De vanligaste "diagnoserna" är prostata, meningiom, mal hjärntumörer och AVM. Under 2012 behandlades 83 patienter 35 av dessa fick all sin behandling med protoner, i snitt 20 fraktioner.

Svensk barnradioterapi, nu och på Skandion. Kristina Nilsson, Uppsala

Barnradioterapi i världen, som i Sverige, är fotonterapi. Det finns ett ökat intresse bland onkologer/barnonkologer för protoner. Barnrönder/konferenser sedan 2005. Under åren 1997 till 2005 behandlades 8 barn. Från 2006 gavs oftast hela behandlingen med protoner och ca 14 barn behandlades per år. Från 2011 började man även behandla barn i narkos. Totalt har man behandlat 80 barn. Av dessa var 71 stycken primära behandlingar. Av alla behandlade barn så har 50 stycken fått hela behandlingen med protoner. Det hölls ett Skandioninternat med bl.a. barnonkologer där många frågor ställdes. Omvårdnadssituation på Skandion? Barnonkologen i Uppsala! Hur blir det med narkos? Vem betalar? Tidiga idéer om protokoll och studier gällande protonterapi vid de vanliga cancerdiagnoserna som baseras på mallen från SSM.

Tidiga idéer om protokoll och studier gällande protonterapi vid de vanliga cancerdiagnoserna.

Inledning av Thomas Björk-Eriksson, Skandion (moderator).

Fler än 80% av patienterna som behandlas på Skandionkliniken skall ingå i kliniska strålbehandlingsstudier. Thomas är ansvarig för bildandet av nationella diagnosgrupper. Ansvariga personer är 10 stycken inklusive Thomas. De har haft och kommer att ha telefonmöten. Det planeras att hålla en workshop i Göteborg under oktober. Datum inte bestämt.

CNS, Petra Witt-Nyström Uppsala

Uppskattning av antalet patienter som är aktuella för protoner var 130-180 stycken, tror det blir fler, ca 200. Malignt gliom ca 75 % av patienterna. Meningiomerna kommer att bli fler. De har lång förväntad överlevnad. Bättre med protoner. Det finns 23 registrerade studier om CNS-tumörer. En arbetsgrupp är bildad.

Ett protokoll kommer att finnas vid start 2015.

Huvud/Hals, Mikael Arevärn Umeå

Pågående arbete i denna grupp, meddelar Björn Zackrisson.

Lunga/thorax, Jan Nyman Göteborg

Lungcancerpatienter som är aktuella för strålbehandling är 500-800 stycken.

Lokaliserade tumörer hos medicinskt inoperabla patienter, ca 100/år, får idag SBRT .
Det finns arbetande grupper med studier t.ex. PLANET. Tror på centralt belägna tumörer för protoner. Problem med andningsrörelser vid behandling? Arbetsgrupp finns. Protokoll kommer att finnas vid start 2015.

Bröst, Petra Witt-Nyström Uppsala

6500 nya bröstcancerfall per av dessa strålbehandlas ca 3400. Protoner kan minska hjärtox med 76 %, lungtox med 96% enligt dosplaneringsstudier. Fler dosplaneringsstudier behövs. Kanske problem med huddoser? Det är skapat en arbetsgrupp som en undergrupp till den nationella gruppen. Den består av onkologer, fysiker och dosplanerare. Förmodligen inget protokoll färdigt till 2015.

GI-trakt, Mats Perman Göteborg

Det finns en arbetande grupp med strålbehandlingsfrågor med inriktning mot Skandion. Ett första möte är planerat till slutet av maj. Det finns också fysiker i gruppen. Man kan i studier påvisa en ökad frekvens för sekundära maligniteter, vilket skulle tala för protoner. Även här bör dosplaneringsstudier göras. Ska finnas färdiga protokoll till första halvåret 2014.

Prostata, Måns Agrup Linköping

Det upptäckts ca 9700 nya fall av prostatacancer i Sverige varje år. Letade i clinical trials, fann 9 studier varav 8 från USA. Inga stora studier, 200-400 patienter. Förslag på studier på formen av vår HYPO-studie och kanske i SPCG 15. Man skulle kunna dela upp det i protonbehandling och fotonbehandling och även med brachyterapi för de som har det. Protokoll kommer att finnas vid start 2015

Hodgkin, Christina Goldkuhl Göteborg

Unga patienter 18-25 år. Stora lågdosområden. 150 patienter per år av dessa skulle ca 50 vara aktuella för protoner. Andnings- och organrörelser är ett problem. Det finns en arbetsgrupp bestående av onkologer, fysiker och dosplanerare. Det har påbörjats dosplaneringsstudier. Protokoll kommer att finnas vid start 2015.

Gynekologisk Bengt Tholander Uppsala (via ombud)

Arbete pågår, en radioterpigrupp är skapad. Skulle kunna göra dosplaneringsstudie mellan protoner och IMRT+ brachy för t.ex. cervix. Protokoll kommer att finnas färdigt?

Exempel från protonskolan, fördelar och fallgropar vid behandling av blåsens tumörlokaler. Ingrid Kristensen, Lund

Bra diskussioner på konferenserna (dosplaneringsskolan). Utvärderingsverktyg kommer att finnas i den nya versionen av eclipse för att få ett mått på en plans robusthet. Det ska snart göras en uppgradering till den nya versionen. Det dyker upp många olika funderingar på dessa ronder, tex CT-kalibrering m.m. Gruppen jobbar på.

Kan en MR göra nytta på Skandion? Tuve Nyholm, Umeå

MR skulle kunna användas till targetinritning, positionering och att följa tidig respons. Mest troligt är att man kommer att använda den till uppföljning av tidig respons på Skandion. Tuve tycker att man bör vänta tills det verkligen blir ett användningsområde för detta innan man upphandlar utrustningen. Det måste finnas ett intresse och avsättas resurser för etablering och användning av MR på Skandion.

Bildgivande system på Skandion. Håkan Nyström, Skandion

En grupp håller på att ta form som skall diskutera och upphandla bildsystem för positionering. Det måste tas ett beslut om vilken typ av system som vi skall använda. Det finns idag ett integrerat system som följer utrustningen. Det består av två röntgenrör med detektor.

Fixering och positionering på Skandion. Maria Furberg, Skandion

Det bildades en fixationsgrupp 2011 som inventerade vilka fixationsutrustningar vi använder idag. Denna grupp skall återuppstå. Planerat möte den 27 maj i Uppsala. Huvudmålet för gruppen är att bestämma fixationsprinciper och gemensamma lösningar för patienter som skall behandlas på Skandion. Det finns även en grupp inom Vinnova-projektet som tittar på fixation (imobilisering).

Kort referat från ESTRO-Pavia kursen, Christina Goldkuhl, Göteborg

Kursen handlar om både kol-joner och protoner. Det var ca 75% av deltagarna som var fysiker. Det brukar vara jämnt fördelat. Man eftersökte mer grupparbeten, mer kliniska patientfall samt lite mera uppdelat mellan fysiker och läkare. Bra kurs. Rekommenderas.

Fredag 12 april:

Skandion växer fram

Rapporter:

Från Skandion. Olle Mattsson, Håkan Nyström, Thomas Björk-Eriksson och Maria Furberg

Trento ligger 18 månader före oss. Christina och Ulf är där nere nu och deltar i deras acceptansprocedur. Vi får en rapport från dem via Skype. Allt under kontroll. Vi kommer att ha kortare perioder för acceptans och inmätning än vad de har i Trento. Den 17 maj är det BOD (building occupation date). IBA kommer att lyfta in cyklotronen. Den 1 juli kommer SSM att inspektera för att ge tillstånd att stråla i byggnaden. Hotellet kommer att vara klart och öppnar under sommaren 2014.

Dosplaneringssystemet Eclipse kommer att uppdateras till v11. Kanske kommer stråldata från Trento att läggas in i vårt system. Kan vara ett bra övningstillfälle för detta.

Verifikationssystemet Mosaiq kommer att installeras under hösten 2013. Diskussioner pågår med SSM. Vi måste bl.a. ha ett tillstånd för att få upphandla CT-utrustningar. Arbete pågår med process/riskanlys samt olika flöden på Skandion.

Thomas Björk-Eriksson presenterar sig som den första onkologen på Skandion. Han kommer att jobba på halvtid med detta. Börjar den 15 april. Kommer att vara medicinskt- och radiologiskt ledningsansvarig på Skandion.

En kontinuerlig revidering av hemsidan sker. Man tänker sig i framtiden en extern och en intern sida. De välkomnar alla tips.

Ett beslut tas att vid nästa Forum Skandion skall Ingela Turesson och Anders Montelius presentera nyheter från Clinical trials om protoner.

Från Vårdråd. Mikael Arevärn, Umeå

Vi tycker är att det som kallas "Vårdrådet" ska få en mer officiell framtoning och vara en naturlig del av Skandion. Vi tror att det är viktigt att varje Universitetssjukhus har en namngiven person som är representant för sitt sjukhus. Skulle den personen av någon anledning sluta eller vilja avsäga sitt medlemskap i "rådet" så är det viktigt att sjukhuset i fråga utser en ny. Det känns jätteviktigt att Vårdchefen på Skandion i alla lägen vet vilken person hon ska vända sig till när det gäller olika frågeställningar.

Från Sjukhusfysikers chefer. Leif Karlsson, Örebro

Sjukhusfysikers chefer har återkommande möte ca en gång per halvår. Väcker och diskuterar frågor av fysikerkaraktär. Vi fortsätter att jobbar med en nationell nyckel för hur många sjukhusfysiker vi bör vara på en strålbehandlingsklinik. Vi har även jobbat med fysikerrekrytering till utbildningen i Trento som nu pågår. KS har skapat ett styrdokument som beskriver vad personalen på strålbehandlingsavdelningen har för ansvar och roller. Kan vara ett bra underlag när vi ska diskutera detta för Skandion och mellan Skandion och "klienterna".

Från Verksamhetschefer onkologi. Marie Lind, Göteborg

Verksamhetscheferna är mycket nöjda med att man nu har en medicinskt ledningsansvarig på Skandionkliniken. Man önskar få underlag utsänt till sig vad gäller ekonomiska beräkningar för den del som inte täcks av abonnemanget. Patientunderlaget kommer successivt att öka från juni 2015 och framåt och verksamhetscheferna behöver nu underlag att ta med i respektive till respektive landsting / region. Budgetarbete för 2014-2015 (i många landsting arbetar man med 2 eller 3 års budgetar) börjar i princip nu eller kanske mer exakt efter sommaren. Således önskar verksamhetscheferna underlag från Skandionkliniken.

Det finns stort intresse och energi från länssjukhusen att vara delaktiga i Skandionkliniken. De möten som Olle Mattsson haft med respektive region/landsting där alla sjukhusen i regionen varit inbjudna har varit värdefulla och det är i varje region/landsting man får ha dialog och samarbete.

Guidelines för RT studieprotokoll för protonradioterapi? Per Nilsson, Lund.

Det finns ett radioterapiprotokoll för kliniska studier som är framtaget tillsammans med SSM. Protokollet finns ännu inte tillgängligt hos SSM. Det har bildats en grupp som skall anpassa detta protokoll för protoner.

Journalutbyte över gränser, är NPÖ (nationella patientöversikten) användbar? Karin Rydberg, Örebro

Vi gavs en presentation av den "nationella patientöversikten" Projektet startade 2004. Ett sätt att dela med sig av patientinformation fram för allt mellan landsting och kommuner. Kan förmodligen användas för att hemlandstingen ska kunna ta del av strålbehandlingsdata från Skandion och tvärt om. Måste bearbetas i vissa delar så att vi kan infoga nödvändig information.

Kort referat från PSI-Winter School, Bengt Johansson, Örebro

PSI winter school är en dagar lång kurs som ger en utmärkt översikt över fysik, teknik och klinik gällande protonterapi. Man ger ut ett utmärkt kursmaterial och arrangemanget på kurorten Bad-Zurzach är mycket trevligt. Kursen rekommenderas varmt.

Nästa möte:

21-22 november i Linköping